

Mukus Vadisi

DOG063
İzlenmesi Gerekli
Gerileme (-1)

Bahçesaray yolu © Ali İhsan Gökçen

Yüzölçümü : 30475 ha
Boylam : 42,82°D
Enlem : 38,07°K
Koruma Statüleri : Yok

Yükseklik : 1090 m - 3634 m

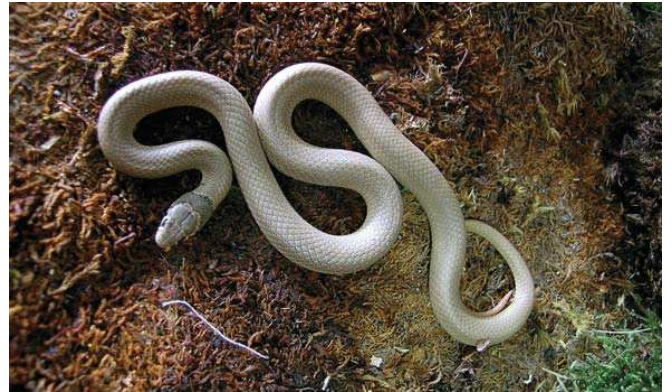
İl(ler) : Van, Siirt

İlçe(ler) : Gevaş, Hizan, Çatak, Bahçesaray, Pervari

- **Alanın Tanımı**: Mukus Vadisi, Van Gölü'nün güneyinde Gevaş-Pervari ilçeleri arasında kuzey-güney doğrultusunda uzanır. ÖDA, Mukus ve Botan çaylarının büyük bir kısmını içine alır. Botan'ın doğu kolunda yer alan Mukus Çayı, yüksek dağlarla sınırlanır. Kuzeyinde Gevaş, doğu ve kuzeydoğusunda Çatak, güneyinde Siirt ve batısında Bitlis illeri bulunur. Bölgeye Van ve Bitlis-Hizan üzerinden karayolu ile gidilir. Van il merkezine 110 kilometre uzaklıktadır. ÖDA'ya yılın altı ayı ulaşım olanaksızdır.
- **Habitatlar**: Dağ bozkırları bitki örtüsünün hakim olduğu ÖDA'da az miktarda kalıntı ağaç topluluğu bulunur. Yüksek dağ çayırarı, kayalık bitki toplulukları ve nehir kıyısı bitki toplulukları alandaki doğal diğer yaşam alanlarıdır.
- **Türler**: Alan, 11'i ülkemize endemik olan 12 bitki takosu için ÖDA kriterlerini sağlamaktadır. Bunlardan *Astragalus gymnaopecias* ve *Ranunculus poluninii* adlı türlerin nesli ciddi tehlike altındadır. Bu bitki türlerinin yanında alan yarıcık kuşlar için de önem taşımaktadır. Küçük akkaba (*Neophron percnopterus*) alana ÖDA statüsü kazandıran kuş türlerinden biridir. ÖDA Anadolu dağalısının (*Salmo trutta magrostigma*) Türkiye'de yaşadığı önemli alanlardan biridir.
- **Alan Kullanımı**: Bölgedeki doğal yaşam ortamları genellikle otlama amaçlı kullanılmaktadır. Bazı alanlarda kışın kullanılmak üzere ot kesimi yapılır.
- **Tehditler**: Meralar ağır otlama baskısı altındadır. Yakacak için odunu bitkilerin toplanması ağaç topluluklarını yok olma noktasına getirmiştir. Toplama ve kesim faaliyetleri erozyona neden olmaktadır. Mukus Çayı'nda bulunan Anadolu dağalısının (*Salmo trutta magrostigma*) nesli kaçak avcılıktan dolayı tehlike altındadır. Alanda kaçak avcılık da devam etmektedir.
- **Koruma Çalışmaları**: ÇEKÜL Vakfı, 2003-2006 yılları arasında Bahçesaray Geofitlerini Koruma ve Çoğaltma Projesi'ni yürütmüştür. Britanya Hükümeti - Çevre Gıda ve Kırsal İlişkiler Birimi desteği ve Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Bahçesaray Kaymakamlığı ve Bahçesaray Belediyesi

ortaklığında yürütülen projede, tehlike altındaki soğanlı bitkilerin korunması ve koruma bilincinin oluşmasına yönelik faaliyetler gerçekleştirilmiştir.

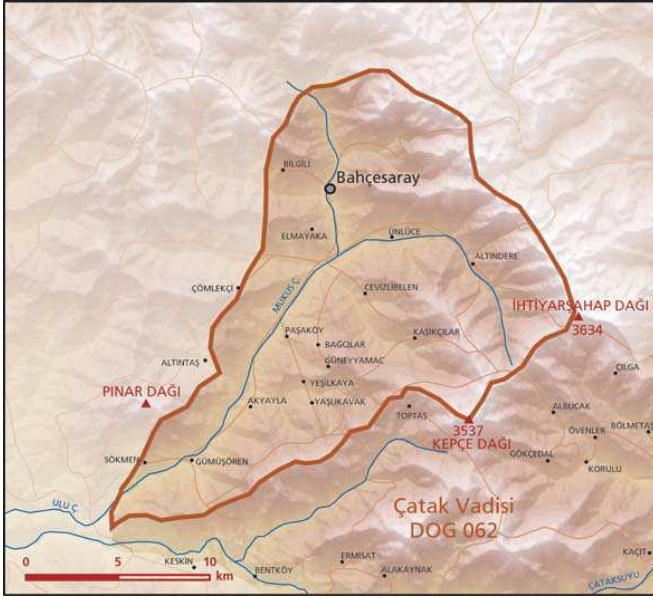
Van Tarım İl Müdürlüğü tarafından gökkuşağı alabalığı yetiştiricilik çiftliklerinin kurulması ile doğal alabalık üzerindeki av baskısı kısmen azaltılmıştır.

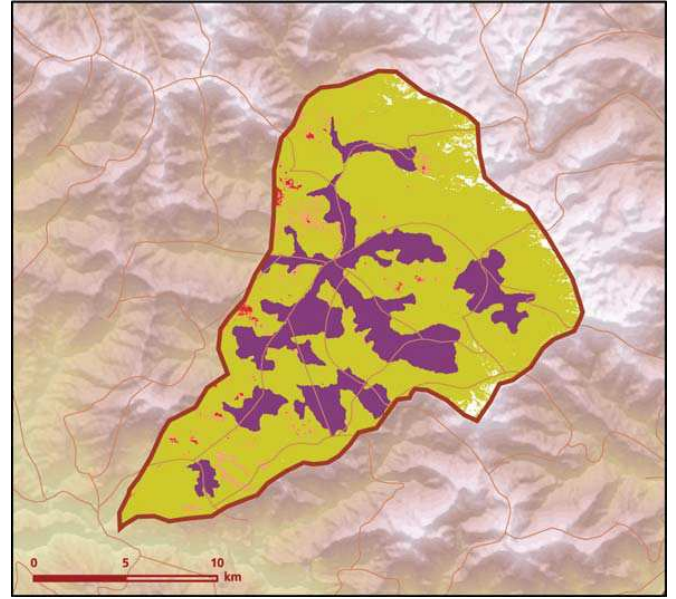
Uysal yılan (*Eirenis modestus*) © Bayram Gökçen

■ **Yerel İlgili Sahipleri**
Van Valiliği; Van İl Çevre ve Orman Müdürlüğü; Van İl Tarım Müdürlüğü; Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi; Van İl Jandarma Komutanlığı; Çevre Koruma Timi; Bahçesaray Kaymakamlığı; Bahçesaray Belediyesi; ÇEKÜL Vakfı; Yedi Başak Derneği.

■ **Ercan Çiplak**

Mukus Vadisi önemli doğa alanı topografya haritası

Mukus Vadisi önemli doğa alanı bitki örtüsü haritası

Takson Adı	E	TE	Kırmızı Liste		Popülasyon Büyüklüğü	ÖDA Kriteri
			K	B		
 <i>Allium microspatum</i>	I	0	-	NT	Var	A2
<i>Allium shatakiense</i>	I	0	-	NT	Var	A2
<i>Allium stearnianum ssp. vanense</i>	I	0	-	NT	Var	B2
<i>Astragalus gymnalopécias</i>	I	0	-	EN	Var	A1, A2
<i>Astragalus mukusiensis</i>	I	0	-	VU	Var	A1, A2
<i>Cyclotrichium glabrescens</i>	I	0	-	NT	Var	A2
<i>Dianthus muschianus</i>	I	0	-	LC	Var	A2
<i>Ferulago angulata</i>	0	0	-	VU	Var	A2, B1
<i>Fritillaria minima</i>	I	0	-	VU	Var	A1, A2
<i>Gypsophila adenophylla</i>	I	0	-	LC	Var	A2
<i>Ranunculus poluninii</i>	I	0	-	EN	Var	A1, A2
<i>Silene cryptoneura</i>	I	0	-	VU	Var	A1
 <i>Dendrocopos syriacus</i>	0	0	LC	LC	Var (Üreme)	C1
<i>Lullula arborea</i>	0	0	LC	LC	Var (Üreme)	C1
<i>Neophron percnopterus - Avrupa</i>	0	0	LC	EN	Var (Üreme)	B1, C1
 <i>Salmo trutta macrostigma</i>	0	0	LC	(VU)	Var	B1, C1